

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

De sancto Mattheo eua[n]gelista.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

est inclinans ad peccatum mortale veniale. Sed in sanctificatione in utero non manet fomes sed quod est inclinans ad mortale, sed manet inclinatio fomitis ad veniale, ut in Hieremia et Jobe baptista qui peccatum actuale habuerunt non autem mortale sed veniale. Sed in beata virgine inclinatio fomitis omnino fuit ablata ad utrumque. Et quod plus est gratia sanctificationis non tamen reperit motus illicitos in ipsa sed etiam in alijs efficaciam habuit, ut quis esset pulchritudo christi non posset concupisci carnaliter nec concupiscere carnaliter. Fuit ergo prima haec sanctificatio in utero matris super quam fuit ab originali purgata et fomes ligatus, sic quod nunquam ea ad peccatum impeditur. Sed secunda scriptura quam scripsit spiritus sanctus in libro fuit ad huc multo excellentior et mirabilior, et haec fuit in eius virginitate, quam multiplicibus virtutibus generibus fuit ornata. De qua dicit Ambrosius libro 11. de virginitate in haec verba. Sic nobis inquit tanquam in imagine descripta maria ex qua velut speculo refulget species castitatis et forma virtutis. Dunc sumat exempla virginitatis ubi tanquam in exemplari magisteria expressa sunt probitatis quod corrigere quod fugere quod tenere debeat, ostendit. Et sequitur. Primum discendi ardor est nobilitas matris. Quid nobilior dei matris quod splendor? ea quam splendor elegit, quod castius ea quam corpus sine corpore coniugatione generat. De ceteris autem virtutibus marie quod loquar. Virgo erat non solum corpore sed etiam mente quam nullo doli ambitu sincerum aduleraret affectum. Torde humilis, humo humis, animo prudens, loquendi parcius, legendi studiosior. Non in incerto divitiarum sed in christo spem ponens, intenta operi, verecunda timore, cuius erat propositum non hominem sed deum querere, nullum ledere sed omnibus bene velle, omnibus assurgere, maioribus natu assurgere, equalibus non invidere, fugere iactantiam, ratione sequi, amare virtutem. Quia ista vultu lesit pariter, quam dissensit appinque, quam fastidivit humile, quam derisit debile, quam vitavit inopem, eos solos ceteris virorum solita inuisere quos misericordia non erubescit. Nec quos perire verecundia, nihil toruunt in oculis, nihil in verbis procat, nihil in actu inuerecundum. Non gestus fractior, non incessus insolentior, non vox petulantior, sed talis fuit ut ipsa corporis species simulacrum fieret meritis et figura probitatis. Tertia scriptura fuit huius libri excellentissima, quod spiritus sanctus scripsit in conce-

ptione filij dei per quam fuit fomes ablatum secundum essentiam et gratia superaddita que flexibilitatem liberum arbitrium determinat ad bonum, quod ex tunc nullomodo ad malum potuit fieri. Unde tunc confirmata fuit sicut in via potuit fieri et ita sanctificata quod deinceps peccare non potuit. In prima sanctificatione fuit sanctificatio quo ad personam. In secunda quam ad materiam pro materia plus. Et ista autem sanctificatione conceptionis christi postquam ea filius dei inhabitare novum mensibus dignatus est fuit adhuc mirabilis de se praegravitus, quod per haec omnes dispositiones fomitis erat sublata, sicut quoniam curat morbo adhuc remanent reliquiae curade. Et cum haec de directo ad divina ut ex licitis virtutibus et mirimonia libere aptari esse impossibile. Unde tunc ut dicit Thomas. Non solum mens sed etiam corpus eius resplenduit summa puritate. Per primam ergo excellerebat omnes baptizatos. Per secundam excellerebat puritate ad eam quam habuit ante peccatum. Per tertiam confirmationem angelos excellerebat, quoniam illi nec crescere poterunt in fine substantiali sic nec decrescere, sed beata virgo potuit crescere in merito et non decrescere. Dec Thomas.

De sancto Mattheo euangelista.

Sermo XLIII.

Sequere me, Mat

thei. ix. Marcii. iij. Luc. v. Jobis viij. Licet multa ac varia argumeta diuine misericordiae et pietatis erga gentem humanam in creaturis superioribus quam medijs quam etiam inferioribus possint apparere diligenter perscrutari. Nam sicut solis sui oriri non solum super bonos sed etiam super malos, et pluit super iustos et iniustos. Mat. v. Ecce porrigit seu tolerat in terra electos suos et reprobos, de qua patet oes in different. Iuxta illud. Spera tuam tuam et ipse omne aial benedictio. Quia tamen haec omnia diuine pietatis indicia assiduitate nimia viluerunt ut peccatores ad sperandam veniam vit mouere possent. hinc est quod filius dei veniens in hunc mundum ut peccatoribus perfectam fiduciam remissionis peccatorum ostenderet, cum peccatoribus misericorditer conuersari dignatus est, ipse quoque ad sequendum se vocare dignatus est. Sicut patet in isto beato apostolo quem dominus videns auaricie questibus inhiare vocauit dicens. Sequere me. De tribus videndum est. Primo de uocatione christi piissima, cuius dicit. Sequere. Secundo de

Quod Montanum in prima parte
sermonis perhibet et dicit sic
Quod ad asportum quod transfundit
dicit Dominus deus mortale tamen
supponit subditio Dominus et dicit
Sermo de uis igne quod uenit
de se fructu et dicit in deo
vocat Palladium super calum
diffundit in dicit

insensatio mētis q̄ dicit bonū malū ⁊ ma-
lo bonū **Isa. v.** Sed vñ est q̄ tales sequūf
libenti? ista vana q̄ xpm. Rñdeo h̄ ē ex fal-
sa opione taliū puerfoz. Nā tales inueniūt
multas occasiōes p̄pter q̄s excusari possēt
de fuitio dei. Dicit em̄ p̄mo dura esse diuī
na p̄cepta. sic ⁊ illi **Johis. vi.** Durus ē hic
sermo. ⁊ q̄s intelliget eū. Hoc faciūt oēs fa-
tui dicētes. Nunq̄d oēs debemus esse mo-
nachī vt ita scēte viuere debeam? imo h̄ est
falsum. sed sufficit nob̄ via cōis. Et sic ob-
suare decē p̄cepta sufficit. ad l̄fam suem?
ea. Sed vere nō. Nā xp̄ianis d̄. Nisi habū
dauerit iusticia v̄ia pl̄ q̄ p̄bar. seoz ⁊ scri-
barū nō intrabitis in regnū celoz **Matth.**
v. Nō ergo sufficit xp̄iano nō adorare ido-
lum. sed nec amare quācūq̄ creaturā p̄ter
deū. Nō sufficit abstinerē a p̄iurio s̄z opoz/
ret abstinerē etiā ab om̄i locofo p̄bo. Non
solū nō laborare die festo. sed nec etiā ocia-
ri. ingurgitari v̄l ludos exercere aut iocos
chozeas ducere. ⁊ cantilenas lasciuas cau-
tare. nō solū honorare parētes carnales. s̄z
etiā p̄fessores. p̄dicatores p̄f byteros ⁊ om-
nes p̄ces sp̄iales. Nō solū nō mechari. sed
nec illicito aspectu videre mulierē ad ꝑcu-
piscendū. nō solū nō occidere. s̄z nec irasci.
Nō solū nō falsum testimoniū ferre. s̄z nec
veritatē reticere. ⁊ sic de alijs p̄ceptis sc̄ia
liter implēdis. Sedo dicunt tales. Ad qd̄
fuiendū est deo cū videm? poti? malis me-
lius esse q̄ bonis. **Ps.** Zelauī sup̄ iniquos
pacē petōrū videns. Sed falsa ē excusatio
q̄ idē **Ps.** dicit. Nunq̄s vidi iustū derelictū
Et mali etiā qui florēt cito decident. **Psal.**
Transiit ⁊ ecce nō erat. nec inueni? est loc?
Tertio dicūt tales. Ad qd̄ fuiendū ē deo.
cū suos nō iuuat sed tribulatiōibz exponit
Abacuc. i. Taces p̄culcāte impio iustiore
se. Sed certe in **Ps.** d̄. Adiuoz in tribu-
lationibz in oportunitate. i. tpe oportuno.
Et ap̄lus. Fidelis de? est q̄ nō patiet vos
temptari supra illud quod potestis. sed fa-
ciet cū p̄emptatiōe p̄uentū vt possit susti-
nere. Quarto dicūt tales. Ad qd̄ fuiendū
est deo. cū semp̄ ip̄e suos affligit **Joh. xxx.**
Durat? es mihi in crudelem. Sed certe
Apo. iij. dicit. Ego q̄s amo castigo. **Deb.**
ii. d̄. Flagellat oēm filium quem recipit.
Quito dicūt tales. Quare sequēd? est xps
cū suos n̄ videt remunerare. **Un̄ Malach.**
ij. dicit. Dixistis van? est q̄ seruit deo. ⁊ qd̄

emolumentū habem? q̄z fuitim? ei. vel qz
p̄cepta eius custodiuim?. Sed certe dicit
Gen. xxv. Ego p̄ceptor tu? suz ⁊ merces tua
magna nimis. Nō est q̄ excusatio nō sequē/
di xpm om̄ibz talibz. Sedo sunt ⁊ si xpm se-
quunt. tñ coacti ⁊ cōpulsī. Impellunt autē
tripliciter. Primo timore inferni. Sedo pu-
dore hūano. Tertio pauprate mōi. Pul-
ti sunt q̄ si nescirent penas inferni nō cura-
rent de p̄m̄is celi. Pulci q̄ si boies nō ve-
rerent deū nō reuererent. Pulci q̄ si eēt
diuites nunq̄ recordarent dei. q̄ tñ in pau-
p̄tate cogunt ad deū suspirare. Et hoc ē
qd̄ dicit **Lu. xiiij.** Quosdā dñs iussit ad
cenā cōpelli. Qd̄ fit p̄ defectū tribulatiōes.
⁊ angustias. infirmitates. dānatiōes. peri-
cula rerū. p̄ mortē amicōz. **Un̄ Bre. Wa-**
la que nos hic premūt ad deū ire cōpellūt.
Tertū sunt q̄ sequunt xpm attracti. De q̄-
bus in **Ps.** Confirebit tibi cū bene feceris
illi. Isti sunt filii mulieris q̄ sequunt mel. ⁊
lupis qui sequunt cadaver. ⁊ sequunt q̄ se-
quunt frumēta. Sic isti fuit deo vt cōse-
quant delicias. diuitias ⁊ honores. Talis
fuit ille q̄ dicit. **Dḡ** seq̄ te q̄cunḡ ieris.
Lui xpus rñdit. **Vulpes** foueas habent.
Quarti sunt q̄ sequunt xpm onerati sic di-
uites ⁊ auari. q̄ grauant labore in ac̄redo
timore in fuādo. dolore in pdendo **Ecc̄s.**
i. Vidi cūcta sub sole. ⁊ ecce nihil aliud nisi
labor ⁊ afflictio sp̄is. Om̄s isti impfecte se-
quunt xpm. Iō q̄nti sunt q̄ p̄fecte qz volū-
tarie nō coacti nō attracti v̄l allecci terrenis.
sed eternis. nō onerati corruptibilibz s̄z ex-
pediti in oibz sequunt solū xpm q̄retes si-
bi soli placere. Intēdētes vt eū solū in vira
⁊ in moribz ⁊ p̄uersatiōe imitātes Tales fu-
erūt apli q̄ vidētes xpm respuisse oīa secl̄
bona ⁊ ipi sibi respuerūt. Et hec ē p̄fecta se-
qla xpi. q̄ p̄sistit i volūtaria pauprate. Sūt
aut̄ tres rōnes q̄refcti ⁊ p̄fecti xp̄iani om̄ia
relinquūt. p̄ xpo. P̄io qz xps cū diues cēt
fac? ē p̄ nob̄ paup̄. **Loz. viij.** Dimisi be-
reditatē ⁊ domuz meam p̄pter te. Sedo vt
xpm expeditius sequerentur. ⁊ industrius
cū hoste pugnarēt. Sicut em̄ onerat? sar-
cina nō pōt cito currere. sic nec diues i vir-
tutibz p̄ficere. **Un̄ Matth. xij.** Facili? est
camellū ⁊c. ⁊ sic pugnās tonsus ⁊ rasus nō
habet q̄ ab hoste rapiat. Sic ⁊ relinquens
om̄ia **Piere. vij.** Tonde capilluz ⁊ proice.
Un̄ xps Johis. xiiij. Venit p̄nceps muny

De sancto Michael

di huius in me non habet quicquam. Tertio ut
semper parati staret quia a domino vocarentur.
Matth. xxiii. Vos estote parati. Diuites
non sunt parati ad mortem quia habent facere re-
stamentum. reddere debita. puidere familie
uxori. filiis et timere ne relinquunt aliquid. Non
solum in morte. sed et in vita diuites non sunt
parati. quia semper sunt turbati labore et dolo-
re et insuper reliquerunt omnia ut solum christum eis
monstraret sufficere. Aug. Amis cupidus
est cui non sufficit christus.

Dixi tertio scilicet de solatio peccatorum omnium. quibus
christus dicit singulariter. sequere me. Nihil legimus
ista verba dixisse iustis sed peccatoribus. ideo maxima solatio debet esse desperatio
quia si offenderit deum. tamen eis dicit. sequere
me. et non auerteris a me. Quia ecclesia magis
celebrat festa sanctorum pro penitentia saluato-
rum quam pro innocentia. Nam et abel erat iustus ut
saluator testatur. Matth. xxiii. Et Job sim-
plex et rectus cui non fuit similis in terra Job.
Et enoch vir perfectus in generatione sua
cum deo ambulauit. et abraham iustus et perfectus
etiam coram deo ambulauit. quod etiam credidit do-
mum et reputatum est ei ad iustitiam in sempiternum.
Ideo in ventre matris a deo dilectus. Mieremias.
Isaias in utero sacrificati. David vir
filius cor dei inuentus et oleo sancto dei unctus.
Salomon in omni sapia doctissimus. sed et in
novo testamento in multis sanctorum pro innocen-
tia vite saluati. ut Alecius. Anthonius. Ba-
charius. ceterique heremite. quorum tamen festa ec-
clesia raro et sub simplici celebrare cele-
brat. imo de quibusdam nullam facit memori-
am. alios gratia saluatoris pro penitentia multipli-
cat. replicat frequenter. puerendo recidua-
res. Sicut de petro sic de mattheo. sic de
multis alijs. Ad quid autem aliud. quam ad dan-
dum fiduciam venie de peccatis hominibus. Quia non
est aliqua spes desperatiois quam non extinguitur
a magnitudine diuine misericordie iam in san-
ctis ostensa. Sunt autem sex species despera-
tionis. Nam quidam desperat propter multitudine
peccatorum. sicut Layn Hen. iiii. Maior est
iniquitas mea quam ut veniam merear. Secundo pro-
pter magnitudinem peccatorum. Proverb. xviii.
Peccator cum in profundum venerit peccatorum con-
temnet. Tertio propter turpitudinem peccatorum.
quia quidam post desperat quam turpe sit eantur
sacerdoti. Quarto propter diuturnitatem pec-
catorum. Quia enim quis stetit in peccatis usque ad mor-

tem non habet ubi speret veniam. s. Iohannis. v.
Est peccatum ad mortem. non dico ut quis roget pro
eo. Quinto propter magnitudinem peccatorum. quia
dicit apud se. quia rapisti penitentiam factus es in-
gratus. et ita pro vno sicut pro omnibus dānaberis.
Iacobi. ii. Qui offendit in vno factus est om-
niū reus. Sexto propter infamiam peccatorum. ex qua
publicum est eorum peccatum. Dicunt enim tales.
Quid prodest mihi penitentia cum semper infectus ero
apud homines. Contra istas omnes desperatioes
habemus exempla misericordie. Nam si desperasti pro-
pter peccati magnitudinem. habes petrum qui nega-
uit fidem. quod est maximum peccatum. et tamen dominus respec-
xit eum. Matth. xxvi. Si desperasti propter mul-
titudinem peccatorum. habes magdalenam qui habebat
septem demonia. Quia ei dictum est. Dimis-
sa sunt ei peccata multa. Luce. vii. Si desperasti
propter turpitudinem peccatorum. habes dephen-
sam mulierem in adulterio. Quia ei dictum est.
Vade amplius noli peccare. Si desperasti
propter peccatorum diuturnitatem. habes latronem qui
usque ad mortem in peccato perdurauit. et tamen meruit
audire. Hodie mecum eris in paradiso. Si
desperasti propter peccatorum magnitudinem. habes
promissum christi dicens. Non dico tibi septies.
sed septuagesies septies. Si desperasti pro-
pter peccatorum infamiam. habes mattheum publi-
canum. et tamen dictum est ei. Sequere me. Nos igitur
tantam misericordiam dei super nos liberaliter effu-
sam sentientes tanto fiducialius spes venie ha-
beamus ut tandem gloriari consequamur. Ad quam rem.

De sancto Michael.

Sermo XLIII.

Accesserunt ad ie-
sum discipuli eius dicentes. Quis
putas maior est in regno celorum.
Matth. xviii. Quis secundum Augustinum in libro solilo-
quiorum cap. vii. in fine. De a domino deo benefi-
cia innumera inmeritis recepit de fonte mis-
ericordie sue. qui copiose in sua creatioe han-
sit. in his videlicet quod non vult ex inanimatis. non
vult ex brutis irrationalibusque creaturis sic cre-
atus sit. sicut cum eis non fecerit stipulam vel ignem
vel pisces non serpentem vel aliquid ex brutis anima-
libus. non lapidem vel lignum. non ex eorum genere qui
tamen habet esse. vel ex eorum qui tamen esse possunt et cre-
scere. nec ex eorum genere qui tamen esse possunt et cre-
scere. et sentire. cum ipse boiem super hec omnia fa-
ciat. et voluit cum hoc eum optimum esse
quia rationali differentia eum decorauit. ita
ut eum paulominus parum crearet ab angelis